

Viggo Bækgaard, Vamdrupvej 10 E, 2610 Rødovre
mail: vb@boernogsamvaer.dk – tlf. 40 83 19 20

Rødovre, den 13. august 2024

Social-, bolig- og Ældreministeriet
Att. Lars Thøgersen

sendt pr. mail lth@sm.dk

kopi jurint@sm.dk

Vedr. j. nr. 2024 – 2132 høring over udkast til lov om ændring af forældreansvarsloven

Sammenfatning:

Konkret forslag til præcisering i bemærkningerne fremhæves nedenfor.

Børn og Samvær er bekymret for formuleringerne. Det er særligt bekymrende, at man i aftalen annekterer begrebet "forældrefremmedgørelse" på trods af, at det internationalt stærkt frarådes.

FNs menneskerettighedsråd skrev i et konklusionsafsnit i en rapport fra april 2023 (punkt 74, side 19) sådan i min oversættelse.

"Med udgangspunkt i disse resultater anbefaler denne rapport, at de statslige lovgivere forbyder brugen af forældrefremmedgørelse eller relaterede pseudobegreber i familieretlige sager og brugen af såkaldte eksperter i forældrefremmedgørelse og relaterede pseudobegreber."

Europaparlamentet udgav i oktober 2021 en rapport, der i punkt 41 på side 22 skriver dette:

"Europa Parlamentet "opfordrer medlemsstaterne til at overvåge og træde op imod den kulturelle tendens til at ringeagte kvinders ytringer; fordømmer brug, hævding og accept af uvidenskabelige teorier og begreber i forældremyndighedssager."

Det er Børn og Samværs opfattelse, at hele ideen med det aktuelle tiltag endnu engang er at styrke forældrenes rettigheder på børnenes bekostning ikklædt et falsk postulat om at varetage børnenes interesser.

Link til Europa Parlamentets rapport – indguleet på www.boernogsamvaer.dk:

<https://boernogsamvaer.dk/europa-parlamentet-om-vold-mv-2021-indgulet/>

Link til Fn-rapporten – ligeledes indgulet på hjemmesiden Børn og Samvær.

<https://boernogsamvaer.dk/fn-rapport-om-pas-2023-indstreget-og-indgulet/>

Børn og Samvær er – og har altid været – grundlæggende enig i, at samværs- og samarbejdschikane i praksis går begge veje, og at det bør konsekvenssættes.

Udfordringen er desværre her, at hele ikklædningen i praksis entydigt har til formål at styrke forældrenes ret til ligestilling på bekostning af børnenes ret til at være børn på egne præmisser. Hvis ikke det var formålet, var selve den politiske aftale aldeles unødvendigt.

Nogle politikere bliver enten fejlinformeret eller manipuleret.

Alle rimelige hensyn er allerede indkoopereret både i eksisterende lovtekst, bemærkninger og efterhånden også i domstolenes behandling af de relevante problemstillinger.

Kynisk sagt vil fremtidens Mette Frederiksen komme til at undskylde for nutidens behandling af skilsmissebørn på samme måde, som man i dag undskylder over for grønlandske børn, Godhavnsbørn og Sprogø-piger.

Med hensyn til den postulerede skærpelse af bestemmelsen i § 4a bør der gøres opmærksom på, at vores retssystem bygger på den helt grundlæggende præmis, at enhver rimelig tvivl skal komme sigtede/tiltalte til gode. Ligeledes bør det erkendes på tryk i bemærkningerne, at forbrydelser inden for den private sfære ofte fører til, at der enten ikke rejses tiltale eller sker frifindelse på grund af manglende bevis.

Med megen god vilje vil man kunne læse i bemærkningerne, at det ikke kun er domfældelse, som skal være afgørende. Det læses ret tydeligt i punkt 2.2.2, første afsnit.

Lovgiver bør være opmærksom på, at hverken Familieretshusets medarbejdere eller dommerne dagligt læser bemærkningerne og forholder sig til barnets reelle konkrete situation. Ligeledes skal lovgiver være opmærksom på, at både i Familieretshuset og efterhånden også i retterne, anser man det for upassende at "procedere" disse sager, hvilket vanskeliggør det for ganske mange advokater at stå imod og fortælle systemet, hvordan det hænger sammen. Det bliver lettest opfattet som konfliktoptrappende.

Tydelighed i reglerne og intentionerne er derfor vigtig.

Uddybende om "forældrefremmedgørelse".

Det må på forhånd erkendes, at det forekommer at være i strid modvind at anfægte en nærmest enstemmig vedtaget politisk aftale.

Forældreansvarsområdet er gennemsyret af flere "fluffy" udtryk, som jeg i mange år har kaldt "elastikudtryk". Det gælder endda et så centralt hovedudtryk, som anvendes i forældreansvarslovens § 4, hvorefter afgørelser skal træffes efter, hvad der er "bedst for barnet".

Hvis man helt retorisk spørger, hvad det så betyder, får man svar, som vinden blæser. Handler det om at beskytte barnet? Svaret er "joe – selvfølgelig". Men efterhånden har det fået karakter af, at det næsten ligegyldigt hvad er "bedst for barnet" at have kontakt med begge forældre. Flere steder helt tilbage fra de oprindelige bemærkninger til forældreansvarsloven bliver

det påpeget, at det trods alt handler om det konkrete barns konkrete situation. Det må derfor selvfølgelig glæde, at det nævnes i første afsnit i punkt 2.2.2.

Desværre er der en tendens til, at det drukner i praksis, fordi det betragtes som konfliktoptrappende at påpege problemer. Man skal jo "se fremad".

Som nævnt i indledningen er "forældrefremmedgørelse" ikke et anerkendt psykologisk begreb. I bemærkningerne forsøges begrebet defineret således:

"En forælders bevidste brug og manipulation af barnet i forhold til anden forælder med det sigte, at den anden forælder mister kontakt med barnet.

Forældrene har pligt til at sikre, at barnet ikke gøres til et våben i konflikten mellem dem og skærme barnet mod forældrenes konflikter".

Der er grundlæggende intet nyt i den definition. Dybest set er det nøjagtigt det samme, der står i straffelovens §243 om "psykisk vold".

"Den, som tilhører eller er nært knyttet til en andens husstand eller tidligere har haft en sådan tilknytning til husstanden, og som gentagne gange over en periode udsætter den anden for groft nedværdigende, forulempende eller krænkende adfærd, der er egnet til utilbørligt at styre den anden, straffes for psykisk vold med bøde eller fængsel indtil 3 år."

Sammenholder man de to definitioner synes det tydeligt, at forældrefremmedgørelse i realiteten er en undergruppe til psykisk vold.

I indledningen til bemærkningerne anføres dette:

"Dette må dog ikke betyde, at en forælder, som har reelle grunde til at afbryde barnets kontakt med den anden forælder, afholder sig fra at gøre det af frygt for at blive beskyldt for samarbejdschikane eller forældrefremmedgørelse. Alle afgørelser efter forældreansvarsloven skal således fortsat træffes ud fra, hvad der er bedst for barnet."

Det foreslås, at bemærkningerne efter denne sætning suppleres med dette:

"Således er det ikke afgørende for den samlede vurdering, om der er sket domfældelse for overtrædelse af relevante straffelovsbestemmelser, idet det danske retssystem er bygget op på nogle retssikkerhedshensyn i forhold til sigtede og tiltalte i straffesager. På forældreansvarsområdet er der et tungtvejende retssikkerhedshensyn at tage til barnet, som er den svageste part."

Denne sætning hører tilsvarende hjemme som andet afsnit i punkt 2.2.2.

I det umiddelbart efterfølgende afsnit i de indledende bemærkninger nævnes, at det i aftalen er anført, at man skal udbygge anvendelsen af børnesagkyndige erklæringer, herunder om der kan udvikles "en mindre omfattende undersøgelsesform, der fortsat skal leve op til den nødvendige faglige kvalitet."

Man bør i den sammenhæng være opmærksom på, at psykisk vold og det for mig stærkt forkætrede udtryk forældrefremmedgørelse er resultat af en "voldsudøvers" adfærd, hvad enten det er bopæls- eller samværsforælderen, der udviser den problematiske adfærd.

Med det perspektiv in mente kunne man med fordel som fortsættelse af den citerede sætning, der slutter med "nødvendige faglige kvalitet" tilføjer: ***"Det bør overvejes gennem en forældreundersøgelse at fokusere på begge forældres adfærd i den relevante sammenhæng"***.

Med venlig hilsen

Børn og Samvær

Viggo Bækgaard
advokat (H) - mediator